

Concept- Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Reiniging Blink, 1^e fase.
voorstel

Vergadering Algemeen Bestuur
d.d. 17 april 2024

AGENDAPUNT 6

Aan het Algemeen Bestuur,

Aanleiding

In uw vergadering van 22 november 2023 hebt u besloten om in twee fases een wijziging van de gemeenschappelijke regeling Blink aan de deelnemende gemeenten ter besluitvorming voor te leggen. Aanleiding en reden voor die wijzigingen zijn bekend. Volledigheidshalve vatten wij die hieronder nog eens samen:

Bij de oprichting van de GR Blink is door de deelnemende gemeenten en PreZero afgesproken, de samenwerking driejaarlijks te laten evalueren. Destijds is partijen afgesproken dat het cyclische evaluatieonderzoek in ieder geval dient in te gaan op de prijs- kwaliteitsverhouding en het juridisch functioneren.

In het evaluatierapport van 20 juli 2021¹ zijn aanbevelingen gedaan om een onderzoek te doen naar de juridische basis vanuit aanbestedingsrechtelijk perspectief en om een strategisch traject te doorlopen.

In opdracht van het AB heeft advocatenkantoor AKD op 2 februari 2022² een rapport uitgebracht over de rechtmatigheid en juridische houdbaarheid van de huidige structuur. Daarna is door het AB vervolg gegeven aan het Berenschot advies om ook een strategisch traject te doorlopen. De uitkomsten van het juridisch onderzoek zijn door opdrachtnemer BDO verwerkt in haar eindrapport.

Gaandeweg het strategisch traject werd allengs duidelijk dat de rechtmatigheid van de constructie vanuit aanbestedingsrechtelijk perspectief ter discussie zou komen te staan. Het advies van AKD was daarover duidelijk, al bracht een juridisch 'contra'advies van PreZero daar enige nuances op aan.

1 Onderzoeks- en evaluatierapport GRR Blink. Berenschot.

2 Notitie aanbestedingsrechtelijke toets construct GR Blink. AKD.

Kort voor het opleveren van het eindrapport door BDO, gaf PreZero bij brief van 9 maart 2023 aan, de samenwerking in Blink verband te willen beëindigen.

Niet lang daarna zijn de onderhandelingen met PreZero gestart over de voorwaarden waaronder de samenwerking tussen de negen gemeenten enerzijds en PreZero anderzijds konden worden beëindigd.

Die onderhandelingen zijn inmiddels afgerond en hebben geleid tot wederzijdse instemming met het stopzetten van de samenwerking. In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat de voorwaarden in ieder geval niet leiden tot een hogere inwonerbijdrage van de gemeente aan Blink. Ook heeft de private partij toegezegd geheel te willen meewerken aan een geleidelijke transitie van de dienstverlening zodat de continuïteit van de afvalinzameling niet in gevaar komt.

Wijziging gemeenschappelijke regeling in twee fasen.

Toen duidelijk werd dat de private partij niet langer deel wenst uit te maken van de gemeenschappelijke regeling, heeft u zich gebogen over de vraag op welke wijze de situatie zo snel mogelijk in lijn kon worden gebracht met wet- en regelgeving. U hebt in uw vergadering van 22 november 2023 besloten dat besluitvorming over de uitkomsten van het afgeronde strategisch traject, in twee fasen wordt doorlopen:

1. Een wijziging van de gemeenschappelijke regeling door PreZero daaruit te schrijven;
2. Een wijziging van de gemeenschappelijke regeling aan de hand van de meer beleidsmatige uitkomsten van het strategisch traject, de business case en de wijzigingen van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Kort na uw vergadering van 22 november 2023 is in het kader van de 1^e fase van de besluitvorming aan de colleges en raden een ontwerp van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling voorgelegd. Colleges en raden zijn daarbij in de gelegenheid gesteld hun zienswijze naar voren te brengen. Daarna volgt de instemmings- en toestemmingsprocedure van colleges respectievelijk raden.. Die procedure is nu aan de orde.

Zienswijzen.

Van de negen deelnemende gemeenten heeft alleen Helmond een inhoudelijke en bestuurlijk vastgestelde zienswijze naar voren gebracht. Samengevat is Helmond van oordeel dat niet kan worden volstaan met het enkel uitschrijven van PreZero. De gemeenschappelijke regeling bevat in de ogen van de raad van Helmond een aantal juridisch-technische onvolkomenheden. Die dienen al in de 1^e fase van de besluitvorming te worden opgeheven. Anders kan de raad straks geen toestemming verlenen aan het college om in te stemmen met het aangaan van de gemeenschappelijke regeling, aldus de raad van Helmond.

De raad van de gemeente Helmond heeft hier een punt.

Mede door enkele recente wetswijzigingen voldoet de gemeenschappelijke regeling blink niet aan landelijke wet- en regelgeving. Dat was al onderkend en zou in de tweede fase van de besluitvorming over de meer beleidsmatige wijzigingen worden meegenomen. Doordat de gemeentelijke besluitvorming over de 1^e fase van de wijziging niet in alle gemeenten volgens het voorziene tijdschema is verlopen, dient de strijdigheid met wet- en regelgeving naar voren te worden gehaald.

De strijdigheden dienen bij voorkeur voor 1 juli te worden opgeheven. Na die datum kunnen gemeenteraden hun colleges aanspreken op het niet voldoen aan de wettelijke implementatietermijn voor het in overeenstemming brengen van de gemeenschappelijke regeling aan de meest recente wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Die wijzigingen zijn juist gericht op het verstrekken van de positie van lokale raden op het kunnen beïnvloeden van samenwerkingsverbanden waarvan het eigen college deelnemer is. De kans is aanmerkelijk dat een gemeenschappelijke regeling waarin die wetswijzigingen niet zijn verwerkt juist om die reden de toets der kritiek van de raad niet zal doorstaan. De raad toetst bij het al dan niet verlenen van toestemming aan het college voor het aangaan van een gewijzigde gemeenschappelijke regeling aan de wet en het algemeen belang. Juist de strijdigheid met de wet (gemeenschappelijke regelingen) vormt dan een grond voor de raad om toestemming te onthouden. Omdat snelheid is geboden met het in overeenstemming brengen van de gemeenschappelijke regeling met bovenliggende wet- en regelgeving, is het voorstel om al in de 1^e fase een meer uitgebreide wijziging van de gemeenschappelijke regeling, in procedure te brengen bij colleges en raden voor instemming respectievelijk toestemming. Een wijziging die niet alleen betrekking heeft op het uitschrijven van PreZero, maar ook op het ongedaan maken van juridisch-technische strijdigheden met de Wet gemeenschappelijke regelingen.

2^e fase van wijziging van de gemeenschappelijke regeling.

Aanvankelijk was het voorstel om nog dit voorjaar ook de 2^e fase van de besluitvorming rondom het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling in procedure te brengen. Daarin zouden dan de wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling aan de hand van de meer beleidsmatige uitkomsten van het strategisch traject, de business case en de wijzigingen van de Wet gemeenschappelijke regelingen centraal staan. In de vorige paragraaf is al aangegeven dat het noodzaak is de wijzigingen van de Wet gemeenschappelijke regelingen al in de 1^e fase van de besluitvorming mee te nemen. Omdat het juridisch lastig is om de 2^e fase van de besluitvorming al op te starten terwijl de 1^e fase nog niet is afgerond, is een situatie ontstaan, waarin het niet langer verantwoord is om het aanvankelijke tijdschema aan te houden. Beter is het pas na het afronden van de wijzigingsprocedure van de 1^e fase, in alle rust een meer principiële discussie te voeren over de exacte taakstelling en positionering van Blink als organisatie waar een combinatie van financiële expertise en expertise van afval aanwezig moet zijn. Dat voorstel zal naar haar aard omvangrijker zijn dan het huidige voorstel.

Reden om u voor te stellen de besluitvorming over de 2^e fase van wijziging van de gemeenschappelijke regeling pas na het zomerreces in gang te zetten. Dit heeft verder geen consequenties voor de rechtmatigheid van handelen door uw dagelijks bestuur als het gaat om het aanbesteden en kopen van inzamel diensten. Voorlopig houden we vast aan de ingangsdatum van de nieuwe gemeenschappelijke regeling blink op 1 januari 2025.

Procedurele aspecten

In procedureel opzicht betekent het voorgaande dat nog voor het zomerreces een definitieve ontwerp-regeling aan de colleges en raden wordt voorgelegd waarin PreZero niet langer als deelnemer voorkomt en die volledig in lijn is met bovenliggende wet- en regelgeving. Op of vlak na 1 juli zouden alle gemeenten dan volledig identieke instemmings- en toestemmingsbesluiten hebben genomen, waarmee de 1^e fase van de besluitvorming rondom het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling Blink is afgerond.

Om het identieke karakter van de gemeentelijke besluiten te bevorderen zal na behandeling van het onderhavige voorstel in uw algemeen bestuur, een concept-collegevoorstel en -raadsvoorstel worden toegestuurd naar alle gemeenten en PreZero. Er is geen ruimte om in het dictum van die besluiten af te wijken van het toegestuurde modelbesluit..

VOORSTEL

1. In het kader van de 1e fase van de besluitvorming, aan de colleges en raden een gewijzigde gemeenschappelijke regeling aan te bieden voor instemming respectievelijk toestemming, die niet alleen betrekking heeft op het uittreden van PreZero, maar ook op het opheffen van juridisch-technische onvolkomenheden;
2. de besluitvorming over de 2e fase van het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling, na het zomerreces te laten plaatsvinden.

Helmond, 3 april 2024

Het algemeen van het openbaar lichaam Reiniging Blink,

de voorzitter,
mevr. M.M.E.L. van Lierop

de secretaris,
dhr. Th. H.W.M. Lemmen

Bijlagen

1. Ontwerp van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling Reiniging Blink;
2. Nota van zienswijzen;
3. Was wordt tabel stap 1;

Het Algemeen Bestuur van het openbaar lichaam Reiniging Blink;

gezien het voorstel van het Dagelijks Bestuur d.d. 3 april 2024;

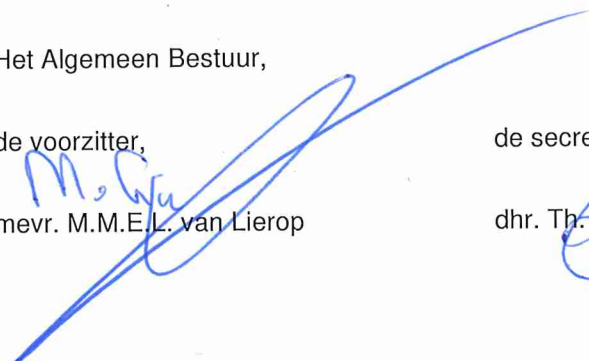
BESLUIT

1. In het kader van de 1e fase van de besluitvorming, aan de colleges en raden een gewijzigde gemeenschappelijke regeling aan te bieden voor instemming respectievelijk toestemming, die niet alleen betrekking heeft op het uittreden van PreZero, maar ook op het opheffen van juridisch-technische onvolkomenheden;
2. de besluitvorming over de 2e fase van het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling, na het zomerreces te laten plaatsvinden.

Helmond, 17 april 2024

Het Algemeen Bestuur,

de voorzitter,

mevr. M.M.E.L. van Lierop

de secretaris,

dhr. Th. H.W.M. Lemmen